

STIFTELSEN UPPLANDSMUSEET UNDER 1975

Museistiftelsens huvudmän

Stiftelsen Upplandsmuseets huvudmän är Uppsala kommun, Uppsala läns landsting, Stockholms läns landsting och Upplands fornminnesförening.

Museistiftelsens styrelse

Museistiftelsens styrelse har haft följande sammansättning:

Valda av Uppsala kommun: organisationschef Ivar Lindberg, Uppsala, och bitr. prof. Per Ekman, Uppsala. Suppleanter: kontorist Ingrid Litsner, Uppsala och docent Stig Björklund, Rasbokil.

Valda av Uppsala läns landsting: landstingsrådet Ragnar Litzner, Uppsala, och fil.mag. Thomas Korsfeldt, Uppsala. Suppleanter: förman Karl Törnqvist, Enköping, och fru Lena Johansson, Faringe.

Valda av Stockholms läns landsting: godsägare Lennart Stiernstedt, Knivsta. Suppleant: tekniker Britt Wrang, Åkersberga.

Valda av Upplands fornminnesförening: direktör Göran Knutsson, Uppsala. Suppleant: lantbrukare Åke Söderman, Bergshamra.

Självskrivna ledamot, sekreterare och museiföreståndare: landsantikvarie Ola Ehn, Uppsala.

Styrelsens ordförande var hr Ragnar Litzner och vice ordförande hr Per Ekman.

Arbetsutskott: ordföranden, vice ordföranden och sekreteraren samt hr Lennart Stiernstedt.

Revisorer: utsedda av Uppsala kommun: föreståndare Eric Ljungberg, Uppsala. Suppleant: kontorist Gunnel Svensson, Uppsala. Utsedda av Uppsala läns landsting: hemmansägare Björn Norén, Tobo. Suppleant: mättningsman Eric Svensson, Uppsala.

Årsanslag

Upplandsmuseets totala anslag var under år 1975 1.065.800 kronor, därav engångsanslag 32.500 kronor.

Anslagen från de olika huvudmännen fördelar sig sålunda:

Uppsala kommun	470.000 kronor
Uppsala kommun för Disagården	38.100 kronor
Uppsala läns landsting	420.500 kronor
Uppsala läns landsting för Disagården	31.200 kronor
Stockholms läns landsting	88.000 kronor
Upplands fornminnesförening	18.000 kronor

Personal

Museiföreståndare:

landsantikvarie Ola Ehn

Museilektor/intendent:

Helena Harnesk

Museiintendent:

Kerstin Berg

Ekonomiassistent:

Eivor Maier

Rustmästare:

Åke Gustafsson

Kanslist vid Upplandsmuseets och Upplands fornminnesförenings gemensamma kansli:

Margot Adolphson

Receptionsföreståndare:

Ingrid Starkerud

Kontorist:

Gun Hägg

Vaktmästare:

Karl-Olof Lindström fr.o.m. 1.7

Receptionister och vakter:

Mariana Broberg t.o.m. 28.2

Marianne Fischer

May Gisseldahl fr.o.m. 1.6

Elsa Hultman t.o.m. 31.5

Iréne Kungsman fr.o.m. 1.6

Anna Lundin

Göta Malm t.o.m. 31.5

Maria Ritzén fr.o.m. 1.8

Ingegerd Skanser fr.o.m. 1.6

Guider vid muscet, timtjänstgöring:

Katarina Ek-Nilsson

Kerstin Hemmingsson

Anna-Lena Karlsson

Håkan Liby

Eva Norenhag-Estberg

Lena Norenhag

Maud Öberg

Städerskor:

Viola Jansson t.o.m. 30.4

Gerd Karlsson

Marja Ström

Fastighetsskötare:

Elis Ohlsson

Extra amanuenser:

Håkan Liby 12.5–12.9

Eva Norenhag-Estberg 1.2–30.9

Ulla Oscarsson 1.1–30.6

Vaktmästare på Disagården, timtjänstgöring:

Håkan Liby

Dessutom har Upplandsmuseet i sin utställningsverksamhet och i programverksamheten på Disagården sysselsatt timanställd personal.

Dokumenterande verksamhet

Upplandsmuseet bedriver dokumenterande verksamhet genom att samla in föremål och fotografier som belyser den historiska, kulturella och sociala utvecklingen i Uppland.

För att museets föremålssamling skall kunna sättas in i sitt sammanhang och förmedla kunskap om hur människor levat och arbetat i Uppland under olika tider, måste den kompletteras med fotografier, uppteckningar och intervjuer. För denna del av verksamheten har Upplandsmuseet små resurser. För att de begränsade resurserna skall kunna användas på bästa sätt, krävs en långsiktig planering. Under året har ett förslag till riktlinjer för den dokumenterande verksamheten utarbetats.

En genomgång av samlingarna visar att dessa inte är så representativa för det uppländska samhället som man skulle önska. Både socialt, geografiskt och tidsmässigt är föremålsbeståndet delvis snett fördelat. Museet saknar t. ex. nästan helt föremål från arbetarmiljö och från armodsmiljö, medan bondekulturen och den borgerliga miljön under förindustriell tid är tämligen väl representerade. Från vissa områden äger museet många föremål, t. ex. från Uppsala och socknarna runt Uppsala, medan andra områden är dåligt representerade. Tidsmässigt sträcker sig samlingarna från 1700-talet fram till omkring 1920. Från senare decennier har museet få föremål.

I den framtida insamlingen bör målsättningen vara att försöka att, i den mån det är möjligt, rätta till bristerna i samlingarna. Den dokumenterande verksamheten, som hittills huvudsakligen bestått i att museet tagit emot föremål som erbjudits som gåvor, skall i större utsträckning innefatta dokumentation i ord och bild av miljöer och helheter, så att de föremål som förvärfvas sätts in i sitt sammanhang. Betoningen bör ligga på att samla dokumentation där föremål, bild och data utgör en helhet.

Museet vill bedriva fältundersökningar för att genom fotografering och intervjuer dokumentera gårdagens och dagens Uppland. Man bör välja ut viktiga och typiska företeelser och samla ett så fylligt och mångsidigt material som möjligt. Framförallt vill museet inrikta sig på det nära förflutna, på tiden mellan 1920 och 1950, som människor fortfarande minns men som håller på att bli historia. Museets insamling har hittills till stor del varit inriktad på hemmiljö. I fortsättningen tänker man sig att lägga större vikt vid arbetsmiljö, offentlig miljö och kommersiell miljö. Bland de arbetsuppgifter som föreslås i programmet är att Upplandsmuseet skall undersöka och dokumentera några industrier av olika slag i Uppsala och i övriga Uppland, studentbostäder och studentliv i Uppsala, en lanthandel och ett uppländskt jordbruk.

Under 1975 har Upplandsmuseet tillsammans med Upplands fornminnesförening dokumenterat C.J. Wickmans kakelfabrik i Tierp, som lades ned i början av 1940-talet och revs sommaren 1975. Ägaren intervjuades om kakeltillverkningen, och redskap och produkter från fabriken inköptes. Se uppsats på annan plats i denna årsbok.

Vidare har Upplandsmuseet samlat in uppgifter om industriarbete och arbetarmiljö i Uppsala under 1900-talets första hälft. Ett antal personer som arbetat på industrier i Uppsala har uppsökts och intervjuats om arbetsförhållanden på olika industrier och om hemmiljö, bostäder, familjeliv, fritidssysselsättningar, föreningsliv och facklig verksamhet. Deras hem har fotograferats och ett antal äldre fotografier har lånats in. Flera av de intervjuade har arbetat på Uppsala-Ekeby AB och museet har också gjort ett studiebesök på denna fabrik.

För övrigt har arbetet med uppordnande och nykatalogisering av museets föremålssamlingar fortsatt.

Under 1975 har bl. a. följande gåvor tillförts samlingarna:

Empirklänning från 1800-talets början. Gåva av fru Barbro Hübinette, Örsundsbro.

En samling etiketter från Upsala Bayerska Bryggeri AB. Gåva av herr Carl-Axel Ericsson, Uppsala.

Silverdosa tillverkad av Erik Lemon i Uppsala, verksam 1761–1800. Gåva av Upplandsmuseets vänner.

Kopparbalja från Hemsystemskolan i Uppsala. Gåva av rektor Ingrid Bouvin, Uppsala.

Damastduk från Åttans matsalar, Uppsala. Gåva av Britta Strandberg, Uppsala.

Barnvagn från ca 1950. Gåva av fru Svea Lenström, Brunna.

Konfirmationsnäsduk från 1897 och brudnäsduk från 1902 från Vårfrukyrka socken. Gåva av ambassadör Arne Björnberg.

Elektrisk symaskin av märket Singer från 1927. Gåva av fru Christina Martinsson, Uppsala.

Luciakrona från ca 1920, ett par skor av kristidsmaterial från 1940-talet, ett par vandrarkängor, orienteringskarta, skidvalla, tre termosar, en kastrull, två strykjärn, en luftskyddslåda och en brandsvabb från andra världskriget, mönster till vantar som man stickade till Finland 1940–41, förkläden, snibbar och grytlappar använda

vid Seminariet för huslig utbildning 1944 och diverse emballage från olika Uppsala-affärer. Gåva av Gerd Almgren, Stockholm.

Fyra bandybollar av märket Sleven Extra, tillverkade på Slevens bollfabrik i Uppsala. Inköpta på Wolraths Järn AB, Uppsala.

Promenadkäpp som tillhört Uppsala-originalet Herman Baumbach. Gåva av Hilmer Lantz, Uppsala.

Märkduk från 1855 och strumpa från 1869 från Västerlövsta socken. Gåva av Margit Dalén, Uppsala.

Mathämtare av vitt porslin, som tillhört Svante Arrhenius. Gåva av fru Anna-Lisa Wold, Uppsala.

Leksaker från sekelskiftet, flera spel, en hund, en leksakssymaskin, en bok med tygprover från klänningar och två rullar med små akvarellscener målade av Amy Wästfeldt i Uppsala. Gåva av fru Peggy Heijkenskjöld, Uppsala, och Eric Wästfeldt, Järna.

Upplands fornminnesförening har inköpt och på Upplandsmuseet deponerat följande föremål:

Redskap, maskiner, inventarier, halvfabrikat och produkter från C.J. Wickmans kakelfabrik i Tierp, sammanlagt 260 nummer.

Gräddkanna av silver tillverkad av Johan Petter Ernander i Uppsala 1817.

Skylt från Wensters pappershandel på Vaksalagatan i Uppsala.

Bland de fotografier som under året tillförts samlingarna märks:

Interiör från Hjalmar Söderbergs affär i Uppsala, porträtt av Hjalmar Söderberg, fotografi av Saluhallen i Uppsala med fiskhallen ca 1910–20, fotografi av fiskhandlare Nils Wallin. Gåva av fru Therese Wallin, Uppsala.

Fotografi av Pauline Eklunds Kortvaruaffär och av Öhrman och Melanders Manufakturaffär, Uppsala, och fotografi av simmare i Uppsala Simsällskap 1902. Gåva av Maja-Stina Hammarsten, Uppsala.

En serie fotografier med negativ från Rasbo ålderdomshem, tagna 1970–71 av doktor Edvard Thyselius, Uppsala. Gåva av fotografen.

En samling negativ tagna av fotografen Laurén i Uppsala på 1910- och 20-talen. Gåva av fru Vera Högsten, Uppsala.

Ett antal äldre fotografier från Österlövsta socken har lånats in genom Christer Persson, Skärplinge, och fotograferats av.

Utställningar

Utställningsverksamhet har bedrivits dels av museet självt, dels av utomstående organisation som i egen regi visat utställningar på museet. Två olika utställningsprogram genomfördes alltså parallellt.

Antal besökare kan ej anges för resp. utställning eftersom museets besöksstatistik omfattar *alla* personer som går in på museet och numera flera verksamheter i regel pågår samtidigt.

Fiskhandlare Nils Wallin lutar fisk i en källare på Dragarbrunnsgatan. "Det var en stående ritual att dagligen vända lutfisken".

Eftersom 1975 var europeiskt byggnadsvårdsår kom byggnadsvårdsfrågor att dominera utställningsprogrammet. Två av utställningarna producerades av museet och kunde därmed få ett lokalt innehåll, medan tre var centralt producerade utställningar med ett allmänt innehåll.

Mellan husen

En utställning om boställe och landskap.

Produktion: Landskapsarkitekternas Riksförbund LAR 15.1–16.2

Den nordiska trästaden

Unik men hotad samhällstyp.

Produktion: Riksutställningar.

Till utställningen hörde en arbetsbok avsedd för skolor och studiegrupper.

15.1–6.1.1976

500 år europeisk keramik

Stengods, majolika, fajans och porslin ur Nationalmuseums samlingar.

Produktion: Nationalmuseum.

Till utställningen hörde en innehållsrik katalog.

21.2–16.3

Leksaker från sekelskiftet, som har tillhört systrarna Ester, Anna, Ebba och Amy Wästfeldt, Uppsala.

Låt husen leva

Nio byggnader som sedan 1939 försvunnit ur Uppsalas stadsbild och som utgjorde välkända, klassiska inslag i staden. Om byggnaderna funnits kvar i dag hade de flesta av dem utgjort självklara bevarandeobjekt. Husfasaderna avbildades i skala 1:10 och ställdes upp på bron utanför museet.

Produktion: Upplandsmuseet.

Till utställningen hörde en stencilerad historik över byggnaderna på 20 st. A4-sidor. 19.3–6.1.1976

Samit

Samerna i Sverige.

Utställningen som var en skärmutställning från Norrbottens museum, Luleå, hade på Upplandsmuseet kompletterats med en samling samisk slöjd.

Produktion: Norrbottens museum.

22.3–20.4

Folkkonst – vad är det?

En utställning om folkkonstens väsen med exempel tagna ur uppländsk folkkonst.

Produktion: Sigtuna museum.

2.4 och tills vidare.

Utställningen Låt husen leva! på bron utanför museet. Foto Kerstin Berg, 1975.

Husen på landet – värda att vårda

Om byggnadsvård i uppländsk bygd.

Utställningen handlade om den ”vanliga” äldre bebyggelsen i landskapet som uppförts av bönder och torpare. I utställningen ingick också en avdelning med råd i byggnadsvårdsfrågor.

Produktion: Upplandsmuseet i samarbete med Länskommittén för byggnadsvårdsåret.

31.5–6.1.1976

Vi dukar med trä, tenn, silver, glas och porslän

En utställning med serveringsföremål ur Upplandsmuseets samlingar socialt och tidsmässigt grupperade.

Produktion: Upplandsmuseet.

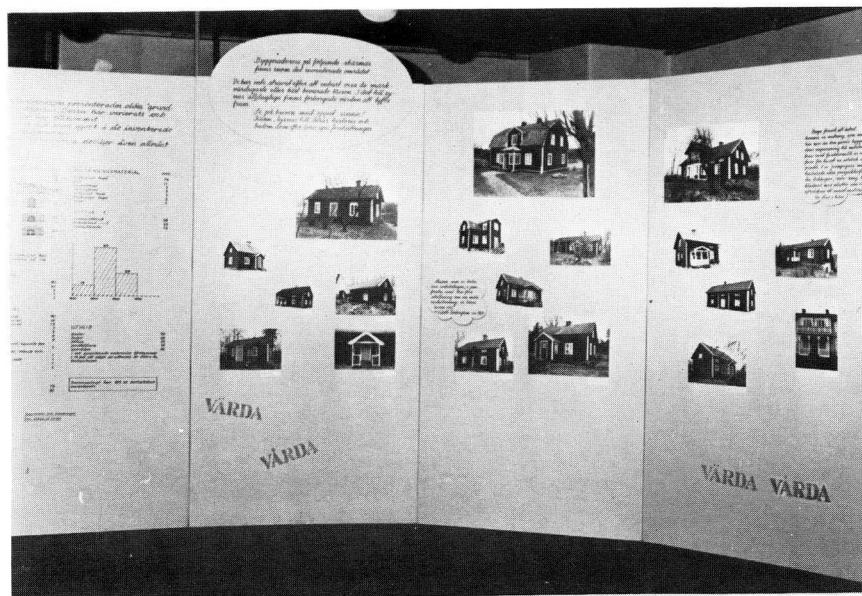
17.5 och tills vidare.

Formminneslagen

En affischutställning om innehållet i lagen om förnminnen.

Produktion: Riksantikvarieämbetet, Statens historiska museum, Stockholms Stadsmuseum.

5.5–11.11

Utställningen Husen på landet – värda att värda. Om byggnadsvård i uppländsk bygd.

Värt att värda

En affischutställning om byggnadsvård i olika miljöer. På Upplandsmuseet kompletterades utställningen med information om industrimiljöer, arbetarstadsdelar och järnvägsstationer.

Produktion: Riksutställningar.

20.9–6.1.1976

Jul på Upplandsmuseet

Till julen restes en julstäng på museets gård och i skyltfönstren utanför museet dukades ett julbord och visades julkort ur museets samlingar.

Verksamhet med stadsvandringar

I och med byggnadsvårdsåret har museet tillsammans med Upplands fornminnesförening startat verksamheten "Vandringar i vår stad". Vandringarna sker till fots under ledning av museets guider och vänder sig i första hand till uppsalabor som vill lära känna sin stad. Det finns tre turer att välja emellan: Västra Fjärdingen, Runt domkyrkan, universitet och Carolina samt Kring Svartbäcken och Dragarbrunn. Vandringarna tar 1–1,5 timme och ordnas vår och höst. Vandringarna under 1975 arrangerades i samarbete också med Länskommittén för byggnadsvårdsåret.

Försöksverksamhet med textilverkstad för barn på Upplandsmuseet hösten 1975.

Textilverkstad

Under oktober–november drev museet försöksverksamhet med textilverkstad som föregriper den i museets långsiktiga program planerade verksamheten att lära ut hantverk i olika former till främst barn. Verksamheten möjliggjordes tack vare att en praktikant från fritidspedagogutbildningen praktiserade sju veckor på museet.

Tillsammans med en grupp pensionerade kvinnor tog hon emot grupper från förskolan och grundskolan, handikappade, invandrare m. fl. Målet för försöksverksamheten var att pröva vilka resurser som behövs för verksamheten och vilket intresse som finns. Intresset visade sig större än beräknat, alla intresserade grupper kunde inte tas emot.

Studiedagar

På begäran från Uppsala kommuns skolförvaltning ordnade Upplandsmuseet en serie om tre studiedagar för mellanstadie lärare. Ämne: Uppsalas historia 1000–1900. Undervisningen omfattar 18 timmar och serien upprepas kontinuerligt.

Disagården

Sedan Upplandsmuseet år 1970 övertog Disagården har programverksamheten varje sommar varit omfattande. Programmen har varit ett led i museets strävan att

levandegöra Disagården genom att dit knyta verksamheter som har ett direkt samband med en uppländsk allmogemiljö som Disagården ger en bild av. Under 1975 har Upplandsmuseet börjat planera och genomföra förbättringar av interiörerna på Disagården. Målet är att inreda Gränbygårdens alla hus, inklusive stall och fåhus, så att man skall kunna uppleva inte bara bondens bostad utan också själva jordbruksnäringen – basen för den uppländske bondens liv. Forskningar och jämförande studier har inletts för att få underlag för en förbättring av inredningen av bostadshusen och inredning av vissa ekonomiutrymmen. Under sommaren har en matbod och en drängkammare inretts. Under hösten har arkivforskningar bedrivits rörande den gård i Gränby, Björklinge socken, varifrån de flesta av husen i gårdsanläggningen på Disagården härstammar. Husförhörslängder, jordeböcker, sockenstämmoprotokoll och bouppteckningar från slutet av 1700-talet och från 1800-talets första hälft har gått igenom för att få kunskap om gården och dess ägare.

De inredningsarbeten som nu har påbörjats kräver så stora resurser att en minskning av programverksamheten har varit nödvändig. De program som museet har stått för har därför varit färre i år än förra året.

Söndagsprogrammen har arrangerats av Upplandsmuseet och Uppsala Ungdomsring i samarbete. Vid några tillfällen har Kulturnämnden varit medarrangör. Friluftsgudstjänsterna har ordnats av Gamla Uppsala församling och Gamla Uppsala Missionskyrka.

8.6

Folkdans och kämpalekar

Folkdansuppvissning av ungdomar som deltog i Ungdomsringens läger i Uppsala.
700 besökare.

15.6

Klippa får, spinna ull, växtfärga, varpa och sätta upp väv

Vi fick se hur fåret blev klippt, ullen kardad och spunnen och därefter färgad med växter insamlade från skog och äng för att slutligen varpas upp till en bolstervarsväv. För barnen spelades pjäsen "Pelles nya kläder".
700 besökare.

20.6

Midsommarafton

Lekar och folkdansuppvissning.
6.000 besökare.

21.6

Midsommardagen

Lekar, folkdansuppvissning och folkmusik. Friluftsgudstjänst.
2.000 besökare.

29.6

Gammaldans

Uppsala Ungdomsrings spelmän spelar upp till dans.

800 besökare.

6.7

Ysta ost och kärna smör. Vad visthusboden innehöll

Färsk mjölk dracks endast i undantagsfall i äldre tider. Främst gavs den till barn och sjuka. För att kunna förvara mjölken måste den förvandlas till smör, ost m.m. Vi fick se hur det gick till att göra ost och smör. I visthusboden förvarades spannmål, salt sill, fläsk, korv m.m. för vinterns behov. Den nyinredda visthusboden visades. Försäljning av smörgåsar med hemkärnat smör och hemost.

500 besökare.

13.7

Friluftsgudstjänst

150 besökare.

10.8

”Sax, vax, nål och tråd”

Hemslöjd och hantverk i en folkdräkt. Vi fick se hur folkdräktens olika delar tillverkades. Dräktuppvisning. Friluftsgudstjänst.

600 besökare.

17.8

Gammaldans

Uppsala Ungdomsrings spelmän spelar upp till dans.

150 besökare.

24.8

Folkklustspel

Pjäsen ”Kvarn-Olle” framfördes av Uppsala Ungdomsrings teatergrupp Molusken.

700 besökare.

31.8

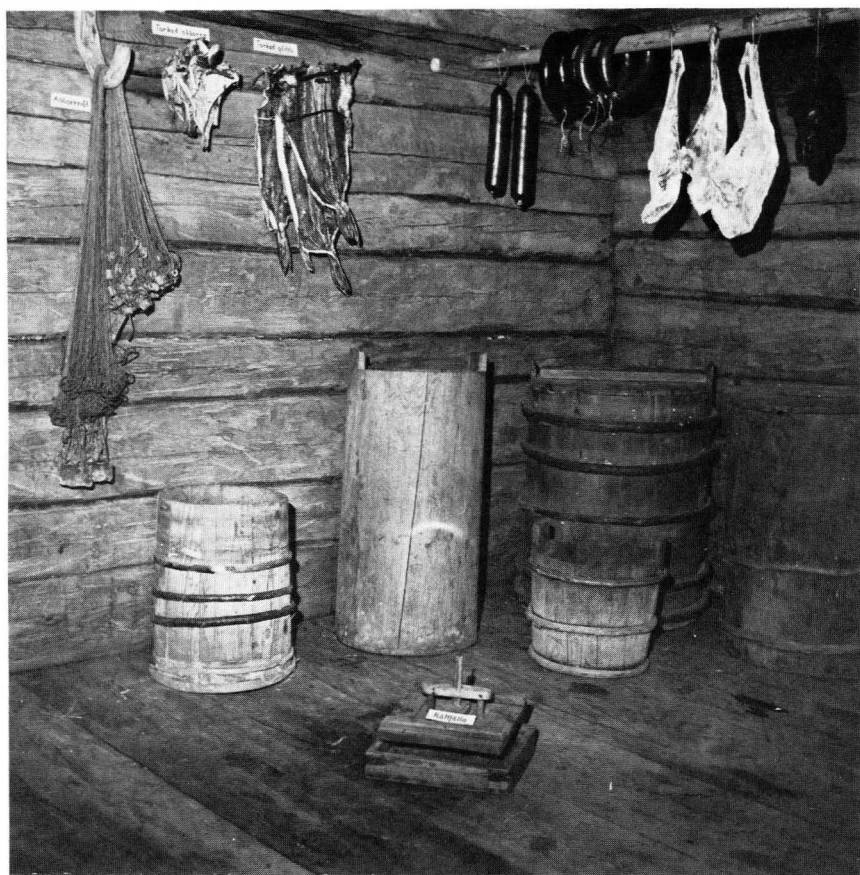
Friluftsgudstjänst

100 besökare.

Professorshemmet i Walmstedtska gården

Upplandsmuseets nya avdelning, professorshemmet i Walmstedtska gården, invigdes lördagen 11 januari 1975 av museistyrelsens ordförande landstingsrådet Ragnar Litzner.

Matbod på Disagården, inredd så som den kan ha sett ut vid mitten av 1800-talet. Längs väggarna tinor och kar för saltat kött, på stängen korv, torkade fårbogor och fläsk. På stickor i väggen torkade gäddor och abborrar, vanlig sommarmat i Uppland. Foto Kerstin Berg 1975.

Arbetet med iordningställandet av museivåningen l tr. upp i Walmstedtska gårdens huvudbyggnad pågick ca två år och bekostades av Uppsala kommun, som äger fastigheten och disponerar bottenvåningen för representationsändamål. För detta arbete var fil.kand. Eva Norenhag Estberg särskilt anställd. Som utgångspunkt för inredningen av professorshemmet användes dels fotografier från juridikprofessorn Herman Rydins hem i byggnaden tagna vid sekelskiftet av F.A. Dahlgren, dels sonens, H. Rydin, memoarer. Genom upprop i pressen och genom affischering i centrala Uppsala har allmänheten inbjudits hjälpa till med inredningen av Walmstedtska gården genom att donera möbler, husgeråd, prydnadsting m. m. från 1800-talets senare hälft. Ett tusental inventarier har på så sätt tillförts museivåningen och endast få föremål har tagits ur Upplandsmuseets egna samlingar. Gardiner,

möbeltyg och mattor har i viss utsträckning vävts upp efter äldre förebilder av Uppsala läns hemslöjdsförening.

Under 1975 mottogs som gåva till Walmstedtska gården bl. a. professor Herman Rydins gungstol från dennes sondotter fru Ebba Rydin-Blanck, Uppsala.

Juridiska fakulteten har genom deposition tillfört Walmstedtska gården ytterligare litteratur inom professor Rydins ämnesområde för placering i professors arbetsrum samt i salen.

Museivåningen har regelbundet hållits öppen för allmänheten lörd.-sönd. kl. 12–14. Öppettiderna ändrades under senare delen av december till kl. 13–15.

Skolklasser och andra grupper har efter förhandsanmälan kunnat besöka museivåningen även på andra tider.

Museibiträderna May Gisseldahl och Iréne Kungsman har svarat för öppethållande och skötsel av professorshemmet i Walmstedtska gården. Under verksamhetsåret 1975 besöktes Walmstedtska gården av 8.983 personer, därav 1.364 gruppbesök, 1.057 skolbesök samt 6.562 enskilda besökare.

Programverksamhet

5.2

Malla Silfverstolpes Uppsala

Föredrag av Gurli Taube.

Arr.: Gurli Taube och Upplandsmuseet.

12.2

Ett gammalt apotekshus

Föredrag av Gurli Taube.

Arr.: Gurli Taube och Upplandsmuseet

19.2

Olof Rudbeck som festarrangör i augusti 1689

Föredrag av Gurli Taube.

Arr.: Gurli Taube och Upplandsmuseet.

12.3

Whitlocke i Uppsala

När Bulstrode Whitlocke residerade några månader i Edenbergska huset vid Stora torget 1653–54. Föredrag av Gurli Taube.

Arr.: Gurli Taube och Upplandsmuseet.

13.3

Saluhallens framtid

Paneldebatt med Anna-Märta Berg, Upplandsmuseet, Sten Hillert, Vårda Uppsala,

Fil.kand. Kerstin Hemmingsson berättar om byggnaderna kring S:t Eriks torg vid en av Upplandsmuseets stadsvandringar. Foto Uppsala Nya Tidning 1975.

Hans Isberg, Saluhallen, Erik Nilsson, fastighetsnämnden, Margareta Schang, aktionsgruppen för Saluhallen.

Arr.: Vårda Uppsala och Upplandsmuseet.

19.10

Landskap och bebyggelse

Föredrag av Hilding Mickelsson, Rengsjö. Hälsingelåtar spelades av Gällsbo-Emil Olsson och Renate Persson.

Arr.: Norrländska Uppsala-gruppen, Gästrik-Hälsinge nation och Upplandsmuseet.

Trycksaker

Byggnadstradition i Uppland. Häfte på 20 sidor, rikt illustrerat med svartvita bilder. Text: Ola Ehn, Helena Harnesk, Ulla Oscarsson, Elisabeth Sandberg.

Programaffischer med Upplandsmuseets utåtriktade verksamhet för våren 1975 och för hösten 1975. Affischerna distribuerades i vardera 1.500 exemplar. Formgivning: Adrian Honcoop.

Affischer, samtliga formgivna av Adrian Honcoop: Professorshemmet i Walmstedtska gården, Folkkonst – vad är det?, Disagården, Husen på landet, vårda att vårda och Vårt att vårda.

Utställningar för vilka andra organisationer och institutioner stått som arrangör

21.1–1.2

Barn på sjukhus. Barnteckningar.

Arr.: Rädda Barnen

2.2–23.2

Distingu

Arr.: Institutionen för etnologi vid Uppsala universitet.

1.3–23.3

Baha'i

Arr.: Uppsala Baha'i-samfund.

17.3–6.4

Öppna dörren till det förflutna

Arr.: Ärkestiftets herdaminneskommitté.

7.4–15.4

Transcendental meditation

Arr.: Uppsala Meditationscenter.

12.4–27.4

Vad lärde vi av kampen? En utställning om bevarandeproblemen i Övre Slotts-kvarteren.

Arr.: Öfre Slottsgatans byalag.

28.4–11.5

Ananda Marga

Arr.: Ananda Marga Yoga Society.

1.5–10.5

Flamskvävnader

Arr.: Linnéskolan.

12.5–1.6

1:a maj demonstrationens historia

Arr.: Uppsala Arbetarekommun.

30.5–4.6

Textilier från Linnéskolans vävkurs

Arr.: Linnéskolan.

2.6–6.6

Kökets utveckling

Arr.: Institutionen för konstvetenskap vid Uppsala universitet.

16.6–6.7

Jorden åt dem som brukar den

Arr.: Föreningen Svalorna, Perusektionen.

14.8–24.8

Estniska böcker

Arr.: Uppsala kommuns kulturnämnd.

18.8–31.8

Information om Musikforum-verksamheten

Arr.: Uppsala Musikforum.

6.10–12.10

Transcendental Meditation

Arr.: Uppsala Meditationscenter.

13.10–26.10

Hemslöjd från mellersta och södra Norrland

Arr.: Norrländska Uppsala-gruppen och Gästrik-Hälsinge Nation.

27.10–9.11

Döden – en rättighet

Arr.: Aktionsgruppen Rätten till vår död samt ABF.

17.11–23.11

Lär känna Indokina

Arr.: Uppsala FNL-grupp.

Programverksamhet på Upplandsmuseet för vilken utomstående stått som arrangör

17.2

Konsert med Uppsala Kammarorkester

Arr.: Kammarmusikföreningen.

9.3

Liten eftermiddagsmusik med Hertonäs och Ärentuna kyrkokörer.

Arr.: SKS i Uppsala.

17.3

Konsert med Saulesco-kvartetten, Kerstin Åberg och Torsten Sjögren

Arr.: Kammarmusikföreningen.

18.3

Indokina i dag

Arr.: Utrikespolitiska föreningen och Uppsala FNL-grupp.

19.3

Arbetare i Sverige och Vietnam

Arr.: Uppsala FCO-distrikt och Uppsala FNL-grupp.

20.3

Kvinnan i Indokina

Arr.: Grupp 8 och Uppsala FNL-grupp.

24.3

Pianoafton med Arne Torger

Arr.: Medborgarskolan.

3.4

Byggnadsvård i Uppsala kommun.

En kväll med anledning av Europeiska byggnadsvårdsåret.

Arr.: Byggnadsnämnden i Uppsala.

14.4

Konsert med Inge Thorson, Backa-ensemblen, Rolf Ek, elever från Kommunala musikskolan samt Uppsala kammarorkester.

Arr.: Kammarmusikföreningen.

24.4

Byggnadsvård i Uppsala kommun.

En kväll med anledning av Europeiska byggnadsvårdsåret.

Arr.: Byggnadsnämnden i Uppsala kommun.

28.4

Föredrag

Arr.: Fred och frihet.

28.5

Musikskolans vecka

Arr.: Kommunala musikskolan.

13.6

Jazzkonsert med Per Henrik Wallins trio

Arr.: Konstsommar.

14.8

Självkännedom genom meditation

Arr.: Divine Light Mission.

6.10

Konsert med Zetterquist-kvartetten

Arr.: Kammarmusikföreningen.

7.10

Självkännedom genom meditation

Arr.: Divine Light Mission.

152

23.10

Kvinnans ställning i samhället. Uppsala FN-förening och Baha'i.

Arr.: Uppsala Baha'i samfund.

5.11

Paneldebatt om "Döden – en rättighet" med Ingemar Hedenius, Torsten Frey, Bertil Wennergren och Berit Hedeby.

Arr.: Aktionsgruppen Rätten till vår död.

10.11

Konsert med Lazlo Simon

Arr.: Kammarmusikföreningen och Rikskonserter.

19.11

Kroppsligt arbete för byråkrater. Föredrag av Sven Lindquist.

Arr.: Verdandi.

24.11

Konsert med Gertrud Schneider och Ulf Bergström.

Arr.: Kammarmusikföreningen.

4.12

Självkänedom genom meditation.

Arr.: Divine Light Mission.

10.12

Elevafton.

Arr.: Kommunala Musikskolan.

13.12

Julmarknad, folkdansuppvisningar och Lucia-kröning.

Arr.: Uppsala Ungdomsring.

Öppethållande m.m.

Museet har 1.10–30.4 varit öppet vardagar kl. 12–16, lördagar kl. 11–16, söndagar kl. 12–17. Under tiden 1.5–30.9 öppet vardagar kl. 11–16, söndagar kl. 11–17. Disagården har varit öppen, dvs. området tillgängligt, 15.5–31.8. Stugorna har endast kunnat öppnas vid amanuensernas visningar onsdag–fredag tre ggr/dag, lördag och söndag sex ggr/dag.

Besöksfrekvens 1975

Totalt antal besökare	78.075
Upplandsmuseet	53.090
Disagården, ungefärlig uppskattning	16.000
Professorshemmet i Walmstedtska gården	8.983

Fördelning på olika besökarkategorier:

Upplandsmuseet, enstaka besökare	45.601
„ , grundskolor och gymnasieskolor	
„ , antal klasser	188
„ , daghem, antal grupper	47
„ , antal föreningar	10
„ , Lärarhögskolan, antal grupper	2
„ , övriga skolor, antal grupper	39
„ , Uppsala universitet, antal grupper	6
„ , studieförbund, antal grupper	36
Disagården, personer som deltagit i amanuensernas visningar	1.175
„ , skolor, antal klasser	110

Särskilt yttrande

Museistyrelsen har avgivit yttrande till utbildningsdepartementet över ”Regional kulturminnesvård och museiverksamhet” (DsU 1975:9).

Övrigt

Sekreteraren har ingått i den av kommunen tillsatta arbetsgrupp, som handhaft inredningen av Walmstedtska gårdens huvudbyggnad. Sekreteraren deltog i Svenska museiföreningens höstmöte i Karlskrona 30 och 31 augusti.

Sekreteraren har under året varit ordförande i Svenska museiföreningen.

Sekreteraren och museilektor Helena Harnesk har gjort ett besök på Västerbottens museum, Umeå, för att studera museets metod för uppbyggande av nya basutställningar.

Museilektor Harnesk och intendent Kerstin Berg har deltagit i en arbetsgrupp som tillsattes vid Nordiska museets konferens på Julita 1973 för att diskutera föremålsinsamlingen vid museerna.

Museilektor Harnesk har deltagit i 8:e museipedagogiska konferensen i Hindås 25–27 augusti samt har ingått i en av FUISM (Föreningen för undervisning och information vid svenska museer) tillsatt arbetsgrupp för utredning av kursverksamhet för museipedagoger. Hon har besökt Gävle museum för att studera det ombyggda museet samt varit suppleant i Uppsala läns Turisttrafikförbunds styrelse.

Uppsala i februari 1976

Ragnar Litzner
ordförande

Ola Ehn
sekreterare/museichef